

PRZEPISY TARYFOWE W LOKALNYM TRANSPORCIE ZBIOROWYM MIASTA ŁODZI

§ 1.

1. Przepisy obowiązują na liniach komunikacyjnych lokalnego transportu zbiorowego Miasta Łodzi i na liniach międzygminnych funkcjonujących na zasadach określonych w porozumieniach międzygminnych, w których Miasto Łódź występuje w charakterze strony.
2. Na podstawie umów zawartych między Miastem Łódź a podmiotami organizującymi lub wykonującymi przewozy poza systemem lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi, w pojazdach lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi uznawane za ważne mogą być bilety sprzedawane lub honorowane przez te podmioty. W przypadku gdy przewidywane wpływy do budżetu Miasta Łodzi wynikające z zawartych umów będą kształtowały się na poziomie powyżej 75% cen biletów przewidzianych w załączniku Nr 2 do uchwały, dla zawarcia i wypowiedzenia umów z ww. podmiotami nie jest wymagana zgoda Rady Miejskiej w Łodzi.

§ 2.

1. Pierwszą czynnością, jaką pasażer jest zobowiązany dokonać bezpośrednio po wejściu do pojazdu jest skasowanie biletu za przejazd o łącznym nominale równym co najmniej opłacie za podróż w wybranym przez niego przedziale czasowym, bądź zakup biletu:
 - 1) za pomocą systemu płatności mobilnych;
 - 2) w pojeździe i jego skasowanie.
2. W przypadku wnoszenia opłat bezgotówkowych w systemie wejście/wyjście, pierwszą czynnością, jaką pasażer jest zobowiązany dokonać bezpośrednio po wejściu do pojazdu jest przyłożenie bezstykowej karty płatniczej do urządzenia służącego do poboru opłat bezgotówkowych.
3. W momencie zakończenia podróży w przypadku, o którym mowa w ust. 2, pasażer jest zobowiązany do ponownego przyłożenia bezstykowej karty płatniczej do urządzenia służącego do poboru opłat bezgotówkowych. W przypadku braku potwierdzenia zakończenia podróży w ten sposób, opłata za przejazd zostaje naliczona do końca trasy danego pojazdu.
4. Wysokość opłat bezgotówkowych w systemie wejście/wyjście określa załącznik Nr 3 do uchwały.
5. Czas podróży i związana z nim opłata liczą się od momentu wniesienia opłaty lub przyłożenia bezstykowej karty płatniczej do urządzenia służącego do poboru opłat bezgotówkowych.
6. Do dnia 31 grudnia 2023 r. bilety jednorazowe, o których mowa w pkt I 1. lit. a załącznika Nr 2 do uchwały stają się biletami do 40 min., natomiast bilety, o których mowa w pkt I 1. lit. b załącznika Nr 2 do uchwały stają się biletami do 60 min.
7. W przypadku decyzji pasażera o wydłużeniu podróży, jest on zobowiązany przed upływem poprzedniego przedziału czasowego dokonać właściwego dopełnienia opłaty za przejazd, zgodnie z obowiązującą taryfą. Zasada dopełnienia opłaty za podróż dotyczy wyłącznie biletów jednorazowych czasowych, za wyjątkiem biletów jednodniowych.
8. Do kontroli należy zachować wszystkie bilety za przejazd od czasu rozpoczęcia podróży.
9. W przypadku wyboru biletów jednodniowych, biletów grupowych oraz biletów krótkookresowych na okaziciela w momencie rozpoczęcia podróży należy w tym samym czasie wnieść całą opłatę za przejazd.

10. Wniesiona opłata uprawnia pasażera do przesiadania się do dowolnie wybranego pojazdu komunikacji miejskiej, w ramach opłaconego przedziału czasowego. Czas przeznaczony na przesiadanie wlicza się do czasu podróży. Okres ważności biletu przedłuża się odpowiednio o wydłużony czas podróży, spowodowany opóźnieniem się pojazdu, w stosunku do obowiązującego rozkładu jazdy.
11. Zakupione bilety jednorazowe nie podlegają zwrotowi.

§ 3.

1. Bilety strefy 1 uprawniają do przejazdów pojazdami lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi w granicach administracyjnych Miasta Łodzi.
2. Bilety strefy 2 uprawniają do przejazdów pojazdami lokalnego transportu zbiorowego tylko w granicach administracyjnych gmin, z którymi Miasto Łódź podpisało stosowne porozumienia międzygminne.
3. Bilety strefy 1+2 uprawniają do przejazdów w granicach administracyjnych Miasta Łodzi oraz w granicach administracyjnych gmin, z którymi Miasto Łódź podpisało stosowne porozumienia międzygminne.
4. Miejsce przekroczenia strefy jako granicy taryf jest określone w rozkładzie jazdy linii komunikacyjnych wykraczających poza pierwszą strefę taryfową.
5. Bilety długookresowe na wszystkie linie uprawniają do przejazdu pojazdami na wszystkich liniach komunikacyjnych właściwych dla wybranej przez pasażera strefy taryfowej.
6. Osobom posiadającym Kartę Mieszkańca wydaną przez Łódzką Organizację Turystyczną przysługuje możliwość zakupu biletów według cen określonych w załączniku Nr 4 do uchwały. Zasady zapisywania uprawnień oraz sprzedaży biletów określa jednostka organizacyjna upoważniona do organizacji i zarządzania lokalnym transportem zbiorowym w Łodzi.
7. Bilety właściwe dla strefy 1 oraz strefy 1+2 mogą obowiązywać również w pociągach przewoźników kolejowych, z którymi Miasto Łódź zawarło stosowne umowy, wyłącznie w granicach administracyjnych Miasta Łodzi, na zasadach określonych w tych umowach.
8. Zakup biletów długookresowych następuje
 - 1) poprzez zakodowanie biletu na elektronicznej karcie zbliżeniowej będącej nośnikiem biletów w formie elektronicznej,
 - 2) za pomocą systemu płatności mobilnych.
9. Daty ważności biletów długookresowych określa pasażer.
10. Bilety długookresowe są ważne we wszystkie dni tygodnia na liniach dziennych i nocnych.
11. Pasażer ma prawo do nabycia biletu długookresowego nie wcześniej niż 30 dni przed początkiem jego okresu ważności.
12. Bilety krótkookresowe na okaziciela i długookresowe na okaziciela nie podlegają zwrotowi.
13. Pasażer na swój wniosek może otrzymać zwrot równowartości biletu długookresowego imiennego, nie później niż 14 dni przed upływem jego ważności, w kwocie proporcjonalnej do czasu jego wykorzystania, po potrąceniu 10 % zwracanej kwoty, stanowiącej opłatę manipulacyjną. W przypadku dokonania zwrotu biletu przed rozpoczęciem terminu jego obowiązywania, opłaty manipulacyjnej nie pobiera się.
14. Wzory, formy oraz zasady sprzedaży biletów określa jednostka organizacyjna upoważniona do organizacji i zarządzania lokalnym transportem zbiorowym w Łodzi.
15. Zasady wnoszenia i kontroli opłat, sposób reklamacji oraz pojazdy, w których system wejście/wyjście będzie wykorzystywany określa jednostka organizacyjna upoważniona do organizacji i zarządzania lokalnym transportem zbiorowym w Łodzi.

§4.

Do bezpłatnych przejazdów uprawnieni są:

	Podmiot	Dokumenty, którymi podmiot winien się legitymować
1)	posłowie i senatorowie RP	legitymacja posła lub senatora;
2)	radni Rady Miejskiej w Łodzi	legitymacja wydana przez Przewodniczącego Rady Miejskiej w Łodzi;
3)	inwalidzi wojenni lub wojskowi	książeczka inwalidy wojennego lub wojskowego;
4)	osoby represjonowane	legitymacja osoby represjonowanej wystawiona przez właściwy organ Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
5)	osoby posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub I grupę inwalidztwa wydaną przed 1 stycznia 1998 r. przez organy uprawnione do orzekania o inwalidztwie w służbach mundurowych podlegających Ministerstwu Obrony Narodowej i Min. Spraw Wewn. i Administracji lub wypis lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji	legitymacja lub orzeczenie zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności, wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub wypis z treści orzeczenia organu orzekającego o inwalidztwie w służbach mundurowych podległych Ministerstwu Obrony Narodowej i Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji; ponadto pasażer powinien posiadać w czasie podróży dokument stwierdzający jego tożsamość lub dysponować możliwością potwierdzenia swojej tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel lub bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. dokumentów;
6)	osoby niewidome i niedowidzące oraz ich przewodnicy	orzeczenie lub legitymacja osoby niepełnosprawnej o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności z powodu choroby narządu wzroku lub orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji lub całkowitej niezdolności do pracy z powodu choroby narządu wzroku albo orzeczenie o inwalidztwie I grupy z powodu stanu narządu wzroku (<i>symbol 04-O lub O lub §26 pkt 1 lit. h Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 maja 2002 r.</i>) lub Legitymacja Polskiego Związku Niewidomych; ponadto pasażer powinien posiadać w czasie podróży dokument stwierdzający jego tożsamość lub dysponować możliwością potwierdzenia swojej tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel lub bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. dokumentów;
7)	dzieci i młodzież niepełnosprawne uczęszczające do przedszkoli, szkół i placówek specjalnych, przedszkoli i szkół z oddziałami integracyjnymi, przedszkoli i szkół integracyjnych lub przedszkoli i szkół ogólnodostępnych	legitymacja przedszkolna dziecka niepełnosprawnego (<i>MEN-I/5</i>) lub legitymacja szkolna ucznia niepełnospr. o wzorze zatwierdzonym przez ministra właściwego do spraw oświaty (<i>MEN-I/51/2, MEN-I/50a-N/2, MEN-I/3-N, MEN-I/4-N</i>) lub mLegitymacja szkolna w aplikacji mObywatel bądź orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wystawione przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną lub bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. dokumentów;

8)	dzieci i młodzież z upośledzeniem narządu ruchu do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej	legitymacja lub orzeczenie o niepełnosprawności z powodu upośledzenia narządu ruchu (<i>symbol 05-R</i>) wydane przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności bądź bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. dokumentów;
9)	wyłącznie podczas podróży na trasie: dom – ośrodek rehabilitacyjny, dom – warsztaty terapii zajęciowej, osoby: a) uczęszczające do ośrodków rehabilitacyjnych, w których zajęcia odbywają się codziennie od poniedziałku do piątku, b) uczęszczające na warsztaty terapii zajęciowej. Osoby, o których mowa w lit. a i b muszą spełniać jeden z poniższych warunków: - posiadać orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, - posiadać orzeczenie o zaliczeniu do I bądź II grupy inwalidów, wydane i ważne przed dniem 1 stycznia 1998 r., - posiadać orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane przez organ orzekający o niepełnosprawności dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie jednego ze wskazanych dokumentów oraz zaświadczenia specjalistycznej jednostki służby zdrowia (zaświadczenia kierownika ośrodka rehabilitacyjnego lub warsztatów terapii zajęciowej); ponadto w czasie podróży pasażer powinien posiadać zaświadczenie z podanym adresem miejsca zamieszkania uprawnionego i ośrodka rehabilitacyjnego, lub warsztatu terapii zajęciowej, wydane przez te placówki;
10)	osoby, które ukończyły 70 lat	dowód stwierdzający tożsamość lub potwierdzenie tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel bądź bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. dokumentów;
11)	dzieci przed ukończeniem 4 lat	dokument stwierdzający wiek dziecka;
12)	dzieci i młodzież przebywające w domach dziecka i ośrodkach wychowawczych	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie zaświadczenia wystawionego przez kierownika domu dziecka lub ośrodka wychowawczego;
13)	pracownicy firm przewozowych obsługujących linie komunikacyjne lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi, funkcjonujące w oparciu o umowy i porozumienia międzygminne, o których mowa w § 1, emeryci i renciści Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego – Łódź Spółki z o.o. oraz emeryci i renciści byłego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Łodzi, jeżeli bezpośrednio przed przejściem na emeryturę lub rentę byli zatrudnieni nieprzerwanie przez okres minimum 5 lat, na liniach obsługiwanych przez daną firmę	odpowiednia legitymacja wydana przez wymienione jednostki;
14)	podróżujący w umundurowaniu: funkcjonariusze Straży Miejskiej w Łodzi, żołnierze wojskowych organów porządkowych, funkcjonariusze Policji	legitymacja służbowa;

15)	opiekunowie osób, wymienionych w pkt 5, podróżujący z podopiecznym, a w przypadku podopiecznych uczęszczających do ośrodków rehabilitacyjnych lub na warsztaty terapii zajęciowej, także podczas podróży powrotnej i podczas podróży po te osoby	podczas podróży z podopiecznymi na podstawie wskazania, natomiast podczas podróży powrotnej i podczas podróży po podopiecznych – ważny jednorazowy 60-minutowy bilet specjalny, wydany na podstawie zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi przez jednostkę organizacyjną, o której mowa w § 3 ust. 14;
16)	opiekunowie osób, wymienionych w pkt 7 i 8, podróżujący z podopiecznym oraz w dni powszednie od poniedziałku do piątku podczas podróży powrotnej i podczas podróży po te osoby	
17)	kontrolerzy lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi podczas wykonywania obowiązków służbowych	upoważnienie wydane przez kierownika jednostki organizacyjnej, o której mowa w § 3 ust. 14;
18)	osoby, którym nadano odznakę „Honorowy Dawca Krwi – Zasłużony dla Zdrowia Narodu” lub „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi I stopnia” lub będące krwiodawcami, którzy oddali nie mniej niż: a) 15 litrów krwi – dla kobiet, b) 18 litrów krwi – dla mężczyzn	legitymacja „Honorowy Dawca Krwi – Zasłużony dla Zdrowia Narodu” wydana przez ministra właściwego do spraw zdrowia lub legitymacja „Zasłużony Honorowy Dawca Krwi I stopnia” (z wpisanym oznaczeniem stopnia odznaki oraz numerem PESEL) wydana przez Polski Czerwony Krzyż albo zaświadczenie o oddaniu odpowiedniej ilości krwi, wydane przez Stację Krwiodawstwa; ponadto pasażer winien posiadać w czasie podróży dokument stwierdzający jego tożsamość lub dysponować możliwością potwierdzenia swojej tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel lub bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie ww. dokumentów;
19)	dzieci i młodzież, w ramach programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą Łódzka Karta Dużej Rodziny, w wieku od 4 lat do ukończenia 20 roku życia, uczęszczające do przedszkola, uczące się, studiujące i wychowujące się w rodzinach naturalnych lub w rodzinach zastępczych bądź zawodowych rodzinach zastępczych posiadających Łódzką Kartę Dużej Rodziny 4+	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie okazania Łódzkiej Karty Dużej Rodziny 4+ wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub potwierdzeniem tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel lub w przypadku dzieci nieposiadających dokumentu stwierdzającego tożsamość, okazania Łódzkiej Karty Dużej Rodziny 4+ przez opiekuna i jego dokumentu tożsamości lub potwierdzeniem tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel;
20)	właściciele samochodów osobowych oraz osoby im towarzyszące – łącznie w liczbie zgodnej z wpisem określającym liczbę miejsc siedzących w samochodzie, w dniu 22 września podczas corocznych obchodów Europejskiego Dnia Bez Samochodu	dowód rejestracyjny samochodu osobowego wystawiony na jednego z pasażerów;

21)	studenci wyższych uczelni, wpisanych na listy uczelni ministerstwa właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, podczas Juwenaliów organizowanych przez uczelnie wyższe, których siedziby znajdują się na terenie miasta Łodzi, na całej trasie linii przejeżdżających przez odcinki ulic i alei: Pomorskiej od Kopcińskiego do Konstytucyjnej; Narutowicza od Kopcińskiego do Konstytucyjnej; Politechniki od Radwańskiej do Wróblewskiego; Wólczańskiej od Radwańskiej do Wróblewskiego (<i>linie 12, 15, 16, 17, 18, 55, 57, 58, 74, 77, 87</i>)	ważna legitymacja studencka lub mLegitymacja studencka w aplikacji mObywatel;
22)	dzieci i młodzież uczestniczące w cyklicznych, ogólnopolskich imprezach sportowych, których gospodarzem jest Miasto Łódź oraz ich opiekunowie	identyfikator wydany przez organizatora imprezy sportowej zawierający zdjęcie, imię i nazwisko, termin rozgrywek („od”-„do”) i dyscyplinę sportu, której dotyczy, zatwierdzony przez jednostkę, o której mowa w § 3 ust. 14 oraz legitymacja szkolna lub mLegitymacja szkolna w aplikacji mObywatel, lub dowód osobisty lub potwierdzenie tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel lub inny dokument stwierdzający tożsamość uczestnika;
23)	seniorzy powyżej 60 roku życia w czasie obchodów Łódzkich Senioraliów przypadających w terminach określonych w ogłoszeniach Prezydenta Miasta Łodzi publikowanych w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Łodzi	Miejska Karta Seniora bądź Karta Mieszkańca, o której mowa w § 3 ust.6 z aktywnym pakietem seniora wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub potwierdzeniem tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel;
24)	radni Miejskiej Rady Seniorów	legitymacja radnego Miejskiej Rady Seniorów w Łodzi wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub potwierdzeniem tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel;
25)	wolontariusze Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w dniu Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	identyfikator wolontariusza Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy;
26)	dzieci w wieku od 6 do 13 lat uczestniczące w zajęciach zamkniętych w formie półkolonii organizowanych w okresie ferii zimowych i wakacji letnich przez Urząd Miasta Łodzi	zaświadczenie wydane przez Wydział Edukacji w Departamencie Pracy, Edukacji i Kultury Urzędu Miasta Łodzi dla organizatora półkolonii, określające termin trwania turnusu;
27)	uczestnicy i wolontariusze DOZ Maratonu Łódź w czasie trwania tego wydarzenia	numer startowy albo identyfikator wolontariusza;
28)	osoby posiadające status: „działacza opozycji antykomunistycznej” lub „osoby represjonowanej z powodów politycznych”	legitymacja działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych wydana przez Szefa Urzędu Do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych ze stosownym zapisem potwierdzającym status osoby jako: „działacza opozycji antykomunistycznej” albo „osoby represjonowanej z powodów politycznych” albo „działacza opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowanej z powodów politycznych”.

29)	osoby posiadające tytuł Dawca Przeszczepu lub Zasłużony Dawca Przeszczepu	legitymacja „Dawca Przeszczepu” lub „Zasłużony Dawca Przeszczepu” wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub potwierdzeniem tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel
30)	pasażerowie podróżujący autobusową linią specjalną oznaczoną symbolem „ZOO”;	
31)	podróżujący w strefie 1 lub 2 w dniach 28-30 lipca 2023r.	

§5.

Zasady oraz miejsce wydawania biletów specjalnych kodowanych na elektronicznej karcie zbliżeniowej będącej nośnikiem biletów specjalnych w formie elektronicznej, na podstawie dokumentów uprawniających pasażera do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów, określa jednostka, o której mowa w § 3 ust. 14.

§6.

Do ulgowych przejazdów uprawnieni są:

	Podmiot	Dokumenty, którymi podmiot winien się legitymować
1)	kombatanci	zaświadczenie lub legitymacja kombatancka wystawiona przez właściwy Zarząd Okręgowy Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych bądź zaświadczenie wystawione przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych;
2)	weterani i weterani poszkodowani	legitymacja weterana lub legitymacja weterana poszkodowanego; ponadto pasażer powinien posiadać w czasie podróży dokument stwierdzający jego tożsamość lub dysponować możliwością potwierdzenia swojej tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel;
3)	dzieci i młodzież od 18 do 26 roku życia, uczęszczające do szkół publicznych lub posiadających uprawnienia szkoły publicznej	ważna legitymacja szkolna lub mLegitymacja szkolna w aplikacji mObywatel lub inny dokument potwierdzający status ucznia;
4)	studenci wyższych uczelni wpisanych na listy uczelni ministerstwa właściwego do spraw szkolnictwa wyższego	ważna legitymacja studencka lub mLegitymacja studencka w aplikacji mObywatel lub inny dokument potwierdzający status studenta;
5)	dzieci i młodzież do 26 roku życia oraz studenci uczęszczający do szkół zagranicznych	ważna międzynarodowa legitymacja studencka (ISIC);
6)	uczniowie do 26 roku życia wykonujący praktyczną naukę zawodu w celu uzyskania Dyplomu Czeladniczego w warsztatach rzemieślniczych	ważna legitymacja wystawiona przez uprawnioną Izbę Rzemieślniczą;

7)	emeryci i renciści, z wyjątkiem osób wymienionych w § 4 pkt 1-6, 9, 10 i 13	legitymacja emeryta-rencisty wydana przez właściwy organ emerytalno-rentowy lub decyzja o przyznaniu świadczenia wydana przez właściwy organ emerytalno-rentowy; ponadto pasażer powinien posiadać w czasie podróży dokument stwierdzający jego tożsamość lub dysponować możliwością potwierdzenia swojej tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel;
8)	osoby niepełnosprawne posiadające umiarkowany stopień niepełnosprawności pobierające zasiłek stały	orzeczenie lub legitymacja osoby niepełnosprawnej o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wraz z decyzją administracyjną o przyznaniu zasiłku stałego; ponadto pasażer powinien posiadać w czasie podróży dokument stwierdzający jego tożsamość lub dysponować możliwością potwierdzenia swojej tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel;
9)	dzieci w wieku od lat 4 do 18 lat	dokument stwierdzający wiek dziecka lub legitymacja szkolna lub mLegitymacja szkolna w aplikacji mObywatel lub inny dokument potwierdzający status ucznia;
10)	dzieci i młodzież do 25 roku życia, w ramach programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą Łódzka Karta Dużej Rodziny 3 – przysługuje 75 % ulgi od wartości biletu normalnego 30 lub 90-dniowego imiennego na wszystkie linie, określonego w załączniku Nr 4 do uchwały	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie okazania Łódzkiej Karty Dużej Rodziny 3 wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub potwierdzeniem tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel lub w przypadku dzieci nieposiadających dokumentu stwierdzającego tożsamość, okazania Łódzkiej Karty Dużej Rodziny 3 przez opiekuna i jego dokumentu tożsamości lub potwierdzeniem jego tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel;
11)	dzieci i młodzież od 20 do 25 roku życia, w ramach programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą Łódzka Karta Dużej Rodziny 4+ – przysługuje 75 % ulgi od wartości biletu normalnego 30 lub 90-dniowego imiennego na wszystkie linie, określonego w załączniku Nr 4 do uchwały	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na podstawie okazania Łódzkiej Karty Dużej Rodziny 4+ wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub potwierdzeniem tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel;
12)	osoby wskazane jako osoby uprawnione w ramach programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych danego miasta/gminy, z którym Miasto Łódź zawarło porozumienie międzygminne, na warunkach w nim określonych (<i>Andrespol i Aleksandrów Ł.</i>)	bilet specjalny o którym mowa w § 5, wydany na podstawie okazania dokumentu uprawniającego do korzystania z programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych danego miasta/gminy wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub potwierdzeniem tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel lub w przypadku dzieci nieposiadających dokumentu stwierdzającego tożsamość okazanie dokumentu uprawniającego do korzystania z ww. programu przez opiekuna i jego dokumentu tożsamości lub potwierdzeniem jego tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel;

13)	osoby osiągające dochód równy lub niższy od kryterium dochodowego obowiązującego przy udzielaniu świadczeń z pomocy społecznej – przysługuje 75 % ulgi od wartości biletu normalnego 30- lub 90-dniowego imiennego na wszystkie linie, określonego w załączniku Nr 4 do uchwały	bilet specjalny o którym mowa w § 5, wydany na podstawie okazania pisemnej informacji wystawionej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi potwierdzającej, że osoba osiąga dochód w wysokości równej lub niższej od kryterium dochodowego obowiązującego przy udzielaniu świadczenia z pomocy społecznej wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub potwierdzeniem tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel;
14)	osoby zatrudnione w zakładzie pracy chronionej spełniające jeden z poniższych warunków: a) posiadające orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, b) posiadające orzeczenie o zaliczeniu do I bądź II grupy inwalidów, wydane i ważne przed dniem 1 stycznia 1998 r., c) posiadające orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wydane przez organ orzekający o stopniu niepełnosprawności dla celów korzystania z ulg i uprawnień na podstawie odrębnych przepisów – przysługuje 90 % ulgi od wartości stanowiącej iloczyn ceny biletu normalnego jednodniowego oraz liczby dni (<i>np. 30-dniowy – 48 zł</i>)	bilet specjalny, o którym mowa w § 5, wydany na czas określony (w terminie „od” - „do”) na podstawie jednego ze wskazanych dokumentów i zaświadczenia zakładu pracy chronionej wraz z dokumentem stwierdzającym tożsamość lub potwierdzeniem tożsamości przy pomocy aplikacji mObywatel;
15)	doktoranci szkół doktorskich prowadzonych przez uczelnie mające siedzibę na terenie Miasta Łodzi	legitymacja doktoranta.

§7.

Kontroli biletów dokonują kontrolerzy upoważnieni imiennie przez kierownika jednostki, o której mowa w § 3 ust. 14.

§8.

1. W razie stwierdzenia przez kontrolera, o którym mowa w § 7, zaistnienia co najmniej jednego z następujących zdarzeń:
 - 1) brak biletu;
 - 2) posiadanie biletu nieważnego za przejazd;
 - 3) brak dokumentu uprawniającego do bezpłatnego przejazdu;
 - 4) brak dokumentu uprawniającego do ulgowego przejazdu;
 - 5) spowodowanie zatrzymania pojazdu lub zmiany trasy pojazdu bez uzasadnionej przyczyny
 - 6) brak dokumentu uprawniającego do przejazdu przy wykorzystaniu biletu określonego w pkt. II i III załącznika Nr 2 do uchwały
– pasażer jest zobowiązany do uiszczenia opłaty dodatkowej, w wysokości określonej w ust. 3, oraz w sytuacji określonej w pkt 1-4 i 6 – opłaty za podróż o wartości równej cenie biletu jednorazowego czasowego do 60 minut.
2. Opłata dodatkowa, o której mowa w ust. 1, podlega zapłacie w terminie 30 dni od daty wystawienia dokumentu zobowiązującego do jej uiszczenia.
3. Z zastrzeżeniem ust. 4, wysokość opłaty dodatkowej ustala się w następujący sposób:
 - 1) w przypadku określonym w ust. 1 pkt 1-3 jako 3-krotność ceny biletu normalnego 30-dniowego imiennego na wszystkie linie strefy 1 określonego w załączniku Nr 2 do uchwały;

- 2) w przypadku określonym w ust. 1 pkt 4 jako 2-krotność ceny biletu normalnego 30-dniowego imiennego na wszystkie linie strefy 1 określonego w załączniku Nr 2 do uchwały;
 - 3) w przypadku określonym w ust. 1 pkt 5 jako 6-krotność ceny biletu normalnego 30-dniowego imiennego na wszystkie linie strefy 1 określonego w załączniku Nr 2 do uchwały;
 - 4) w przypadku określonym w ust. 1 pkt 6 jako 2-krotność ceny biletu normalnego 30-dniowego imiennego na wszystkie linie strefy 1 określonego w załączniku Nr 2 do uchwały.
4. Opłatę dodatkową, o której mowa w ust. 3 pkt 1-3 obniża się o 50 % w przypadku wniesienia opłaty na miejscu u kontrolera biletów za potwierdzeniem wpłaty lub w terminie 7 dni od dnia wystawienia dokumentu zobowiązującego do jej uiszczenia.

§ 9.

1. W sytuacji, o której mowa w § 8 ust. 1 pkt 1, 3, 4 i 6 opłata dodatkowa zostaje anulowana, zaś uiszczona podlega w całości zwrotowi, w przypadku opłacenia opłaty manipulacyjnej, określonej w ust. 4 i przedstawienia w terminie 7 dni od daty wystawienia dokumentu, o którym mowa w § 8 ust. 2:
 - 1) ważnego w czasie kontroli biletu długookresowego imiennego;
 - 2) aktualnego w dniu kontroli dokumentu poświadczającego uprawnienie do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego;
 - 3) ważnego w czasie kontroli biletu bądź dokumentu, określonego w pkt. II i III załącznika Nr 4 do uchwały.
2. W przypadku przedstawienia po upływie terminu określonego w ust. 1, nie później niż w terminie określonym w § 10 ust. 1:
 - 1) ważnego w czasie kontroli biletu długookresowego imiennego – opłatę dodatkową obniża się do wysokości 1-krotności ceny biletu normalnego 30-dniowego imiennego na wszystkie linie strefy 1, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały;
 - 2) ważnego w dniu kontroli dokumentu poświadczającego uprawnienie do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego – opłatę dodatkową obniża się do wysokości 1-krotności ceny biletu ulgowego 30-dniowego imiennego na wszystkie linie strefy 1, określonego w załączniku Nr 2 do uchwały.
3. W przypadku kradzieży dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, po przedstawieniu przez pasażera zaświadczenia potwierdzającego zgłoszenie zdarzenia, wydanego przez Policję, opłata dodatkowa zostaje anulowana, a opłata manipulacyjna, o której mowa w ust. 1, nie zostaje naliczona.
4. Wysokość opłaty manipulacyjnej, o której mowa w ust. 1, ustala się jako 5-krotność ceny najtańszego biletu jednorazowego czasowego normalnego.
5. W przypadku awarii biletomatu mobilnego w pojeździe, potwierdzonej przez kontrolera biletów lub przewoźnika:
 - 1) opłata dodatkowa zostaje anulowana, zaś uiszczona podlega w całości zwrotowi, po wniesieniu opłaty za podróż o wartości równej cenie biletu jednorazowego czasowego do 60 minut w ciągu 7 dni od daty wystawienia dokumentu, o którym mowa w § 8 ust. 2 lub od daty potwierdzenia awarii przez przewoźnika;
 - 2) opłata dodatkowa nie zostaje nałożona po wniesieniu opłaty za podróż o wartości równej cenie biletu jednorazowego czasowego do 60 minut na miejscu u kontrolera biletów.

§10.

1. Od nałożonej opłaty dodatkowej, o której mowa w § 8, pasażerowi przysługuje możliwość złożenia odwołania w terminie 3 miesięcy od dnia wystawienia dokumentu, o którym mowa w § 8 ust. 2. Wniesienie odwołania nie zwalnia z obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej i nie ma wpływu na bieg terminu określonego w § 8 ust. 4.

2. Rozpatrywanie odwołań, o których mowa w ust. 1, następuje zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 24 lutego 2006 r. w sprawie ustalania stanu przesyłek oraz postępowania reklamacyjnego (Dz. U. poz. 266 oraz z 2017 r. poz. 2406).